

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

Brussel, 5 januari 2011

**Interinstitutioneel dossier:
2009/0157 (COD)**

**18475/11
ADD 1 REV 1 (nl)**

**JUSTCIV 356
CODEC 2397**

NOTA - ADDENDUM

van: het voorzitterschap

aan: het Coreper / de Raad

nr. vorig doc.: 18320/11 JUSTCIV 350 CODEC 2362 ADD 1

nr. Comv.: 14722/09 JUSTCIV 210 CODEC 1209

Betreft: Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen en authentieke akten op het gebied van erfopvolging en betreffende de instelling van een Europese erfrechtverklaring
- Algemeen akkoord over de tekst van de artikelen

Voor de delegaties gaat hierbij de tekst van de artikelen van de voorgestelde verordening betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen en authentieke akten op het gebied van erfopvolging en betreffende de instelling van een Europese erfrechtverklaring

Deze tekst van het voorzitterschap moet samen met de toelichting in document 18475/11 JUSTCIV 356 CODEC 2397 worden gelezen.

2009/0157 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen en de aanvaarding en tenuitvoerlegging van authentieke akten op het gebied van erfopvolging, alsmede betreffende de instelling van een Europese erfrechtverklaring

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name op artikel 81, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Handelend volgens de procedure van artikel 294 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

(...)²

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

¹ PB C 44 van 11.2.2011, blz. 148.

² De overwegingen zullen later worden besproken.

Hoofdstuk I

Toepassingsgebied en definities

Artikel 1

Toepassingsgebied

1. Deze verordening is van toepassing op erfopvolging¹. Zij is niet van toepassing op fiscale zaken, douanezaken en bestuursrechtelijke² zaken.
2. (...)
3. Deze verordening is niet van toepassing op:
 - a) de staat van natuurlijke personen, alsmede de familierechtelijke betrekkingen en de relatievormen waaraan volgens het hierop toepasselijke recht vergelijkbare gevolgen worden verbonden;
 - b) de rechtsbevoegdheid van natuurlijke personen, onverminderd artikel 19, lid 2, onder c) (...) en artikel 19 quater;
 - c) aangelegenheden die verband houden met verdwijning, vermissing, of vermoedelijk overlijden van een natuurlijke persoon;

¹ In een overweging komt te staan dat de verordening uitsluitend van toepassing is in geval van erfopvolging met grensoverschrijdende implicaties. Per hoofdstuk zal worden bepaald wanneer de verordening toepasselijk is.

² In een overweging zal, voor zover nodig, aangegeven moeten worden dat met 'bestuursrechtelijke zaken' niet het bestuur van de nalatenschap wordt bedoeld.

- d) aangelegenheden die verband houden met huwelijksvermogensregimes¹ en met vermogensregimes van relatievormen waaraan volgens het hierop toepasselijke recht gevolgen worden verbonden welke vergelijkbaar te zijn met die van het huwelijk;
- e) andere onderhoudsverplichtingen dan die welke ontstaan als gevolg van overlijden;

e-1) de formele geldigheid van mondelinge uiterste wilsbeschikkingen;

- f) goederenrechten die anderszins in het leven geroepen of overgedragen zijn dan door erfopvolging, bijvoorbeeld in het geval van schenkingen, gemeenschappelijke eigendom die overgaat op de langstlevende, pensioenregelingen, verzekeringsovereenkomsten en regelingen van soortgelijke aard, onverminderd artikel 19, lid 2, onder j);
- g) aangelegenheden die vallen onder het recht inzake vennootschappen en andere organisaties met of zonder rechtspersoonlijkheid, zoals clausules in de desbetreffende oprichtingsakten of statuten waarin bepaald is wat de bestemming is van de aandelen van de leden na hun overlijden;
- h) de ontbinding, het tenietgaan en de fusie van vennootschappen en andere organisaties met of zonder rechtspersoonlijkheid (...);
- i) **de oprichting, het beheer en de ontbinding van trusts²;**

¹ In een overweging komt te staan dat deze uitsluiting ook geldt voor huwelijkse voorwaarden, voor zover deze geen betrekking hebben op erfopvolging. In die overweging komt ook te staan dat hoewel kwesties in verband met huwelijksvermogensregimes en soortgelijke vermogensregimes buiten de verordening vallen, de autoriteiten die volgens de toekomstige verordening een bepaalde erfopvolging afhandelen, afhankelijk van de situatie, bij het bepalen van de nalatenschap rekening moeten houden met de vereffening van een eventueel huwelijksvermogensregime of soortgelijk vermogensregime.

² In een overweging komt te staan dat deze uitsluiting niet beschouwd kan worden als een algemene uitsluiting van trusts. De oprichting van een trust bij testament of de oprichting van een wettelijke trust in het geval van erfopvolging bij versterf zullen onder de toekomstige verordening vallen en beheerst worden door het recht dat uit hoofde van de verordening op de erfopvolging toepasselijk is met betrekking tot de verdeling van de boedel en de aanduiding van de rechthebbenden.

- j) de kenmerken van goederenrechten¹;
- k) de inschrijving van rechten op onroerende en op roerende zaken in een register, daaronder begrepen de wettelijke voorschriften voor de inschrijving, alsmede de rechtsgevolgen van de inschrijving van dergelijke rechten of van het achterwege blijven daarvan².

¹ In een overweging komt te staan dat deze uitsluiting betekent dat van een lidstaat niet de erkenning zal kunnen worden verlangd van een recht op een goed dat in die lidstaat gelegen is, als dat recht in zijn vermogensrecht onbekend is. Wel zal die lidstaat dat onbekende goederenrecht voor zover mogelijk in overeenstemming moeten brengen met zijn meest verwante recht.

² In overwegingen zal worden uitgelegd wat deze uitsluiting betekent. Zij zullen als volgt luiden:

“De voorwaarden inzake de inschrijving van een recht op onroerende en op roerende zaken moeten buiten het toepassingsgebied van deze verordening vallen. Wat die wettelijke voorwaarden zijn, hoe wordt geregistreerd, en welke instanties nagaan of aan alle voorwaarden is voldaan en of de aangeboden akten voldoen of de noodzakelijke informatie bevatten, moet dus worden bepaald door het recht van de lidstaat waar het register wordt gehouden. De bevoegde instanties kunnen met name nagaan of het recht van de erfflater op de in het ter inschrijving aangeboden document vermelde goederen uit de nalatenschap een recht is dat als dusdanig wordt geregistreerd of waarvan anderszins het bewijs wordt geleverd conform het recht van de lidstaat waar het register wordt gehouden.

Van essentieel belang om te voorkomen dat akten opnieuw moeten worden opgemaakt, is dat akten afkomstig van de bevoegde instanties in een andere lidstaat, krachtens deze verordening door de registrerende overheid worden aanvaard. De op grond van deze verordening afgegeven Europese erfrechtverklaring moet meer bepaald een geldig document vormen voor de inschrijving van de goederen van de nalatenschap in het register van de lidstaat.

Niettemin moet de registrerende overheid kunnen verlangen dat de persoon die om registratie verzoekt, in overeenstemming met de wetgeving van de lidstaat waar het register wordt gehouden, aanvullende informatie of stukken verstrekt. De bevoegde overheid zou de persoon die om registratie verzoekt, kunnen medelen hoe de ontbrekende gegevens kunnen worden verstrekt.

De rechtsgevolgen van de registratie van een recht moeten eveneens buiten het toepassingsgebied vallen, en met name de declaratoire dan wel constitutieve kracht van de registratie moet dus worden bepaald door het recht van de lidstaat waar het register wordt gehouden. Indien bijvoorbeeld overgang van een recht op een onroerende zaak pas kan plaatsvinden door registratie volgens de wet van de staat waar het register wordt gehouden, wordt het tijdstip van de overgang dus door die wet bepaald.”

De lidstaten moeten op grond van artikel 46 informatiebladen verstrekken waarin staat vermeld welke documenten of informatie normaliter wordt vereist voor de registratie van onroerende zaken die op hun grondgebied gelegen zijn.

Artikel 1 bis¹

Bevoegdheid op het gebied van erfopvolging binnen de lidstaten

Deze verordening laat de bevoegdheid van de instanties van de lidstaten in aangelegenheden betreffende erfopvolging onverlet.

Artikel 2

Definities

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a) "erfopvolging": de vererving van de nalatenschap; zij bestrijkt elke vorm van overgang van zaken, rechten of verplichtingen naar aanleiding van een overlijden, ongeacht of het gaat om een vrijwillige overdracht krachtens een testament of een erfovereenkomst, dan wel om overdracht in het geval van erfopvolging bij versterf;
 - b) **(verplaatst naar het nieuwe lid 2)**
 - c) "erfovereenkomst", een met overeenkomst, waaronder begrepen een overeenkomst voortvloeiende uit een gemeenschappelijk testament, die (...), met of zonder tegenprestatie, rechten op de toekomstige nalatenschap van een of meer partijen bij de overeenkomst in het leven roept, wijzigt of doet vervallen;

¹ In een overweging komt te staan dat krachtens de toekomstige verordening notarissen die momenteel in de lidstaten op het gebied van erfopvolging bevoegd zijn, deze bevoegdheid kunnen blijven uitoefenen. Afhankelijk van de vraag of notarissen in een bepaalde lidstaat onder de definitie van "gerecht" in de zin van de toekomstige verordening vallen, zijn zij al dan niet door de bevoegdheidsregels van de verordening gebonden. Krachtens de toekomstige verordening worden alle door notarissen in alle lidstaten opgestelde akten verspreid, hetzij, voor akten die zijn opgesteld door een notaris die door de bevoegdheidsregels van de verordening is gebonden, overeenkomstig de bepalingen betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, hetzij, voor akten die zijn opgesteld door een notaris die niet door de bevoegdheidsregels van de verordening is gebonden, overeenkomstig de bepalingen betreffende authentieke akten.

- d) "gezamenlijk testament", een door twee of meer personen opgesteld, in één akte vervat testament;
- d 1) "uiterste wilsbeschikking", een testament, een gezamenlijk testament of een erfovereenkomst;**
- e) "(...) lidstaat van oorsprong", de lidstaat waar, naar gelang van het geval, de beslissing is gegeven, de gerechtelijke schikking is goedgekeurd of getroffen, de authentieke akte is verleden of de Europese erfrechtverklaring is afgegeven;
- f) "(...) lidstaat van tenuitvoerlegging", de lidstaat waar (...), de uitvoerbaarheid of de tenuitvoerlegging van de beslissing, de gerechtelijke schikking of de authentieke akte wordt gevraagd;
- g) "beslissing", (...) elke door een gerecht van een lidstaat ter zake van erfopvolging gegeven beslissing, ongeacht de daaraan gegeven benaming (...), alsmede de beslissing betreffende de vaststelling door de griffier van het bedrag van de proceskosten;
- g 1) "gerechtelijke schikking", een schikking in een erfrechtzaak die door een gerecht is goedgekeurd of tijdens een procedure voor een gerecht is getroffen;**
- h) "authentieke akte": een document inzake erfopvolging dat in een lidstaat formeel als authentieke akte is verleden of geregistreerd en waarvan de formele geldigheid:
 - i) betrekking heeft op de ondertekening en de inhoud van de akte; en
 - ii) is vastgesteld door een openbare instantie of door een andere daartoe door de lidstaat van oorsprong gemachtigde instantie;
- i) (...)

2. In deze verordening wordt onder "gerecht" verstaan, de rechterlijke instanties en alle andere instanties en deskundigen met bevoegdheid ter zake van erfopvolging die rechterlijke functies vervullen, dan wel handelen op machtiging van of onder toezicht van een rechterlijke instantie, voor zover zij waarborgen bieden wat onpartijdigheid en het horen van alle partijen betreft, en voor zover hun beslissingen overeenkomstig het recht van de lidstaat waar zij gevestigd zijn:
- a) in rechte kunnen worden aangevochten of getoetst; en
 - b) dezelfde rechtskracht en rechtsgevolgen hebben als een beslissing van een rechterlijke instantie over dezelfde aangelegenheid¹.

De lidstaten stellen de Commissie overeenkomstig artikel 47 in kennis van de lijst van de in de eerste alinea bedoelde andere instanties en deskundigen.

¹ In een nieuwe overweging komt te staan welke instanties onder het begrip "gerecht" in de zin van de toekomstige verordening vallen: gerechten *sensu stricto*, in bepaalde lidstaten notarissen en registratiebureaus die zoals rechters rechterlijke functies vervullen, alsook, in sommige lidstaten, notarissen en deskundigen die, handelend op machtiging van of onder controle door de rechter, in een bepaalde erfeniszaak rechterlijke functies vervullen. Ook zal daarin worden vermeld dat de term "gerecht" niet de niet-justitiële instanties van een lidstaat omvat die volgens het nationale recht bevoegd zijn om erfeniszaken te behandelen, zoals notarissen die, in de meeste lidstaten, geen rechterlijke functies vervullen.

Hoofdstuk II

Bevoegdheid

Artikel 3

Gerechten

(geschrapt)

Artikel 4

Algemene bevoegdheid

(...) De gerechten van de lidstaat waar de erflater op het tijdstip van (...) overlijden zijn gewone verblijfplaats had¹, zijn bevoegd om uitspraak te doen over de gehele nalatenschap².

¹ In twee nieuwe overwegingen zal worden aangegeven hoe de gewone verblijfplaats van de erflater op het tijdstip van overlijden wordt bepaald: één over de feitelijke elementen waarmee rekening moet worden gehouden, en één betreffende een aantal complexe gevallen. Zij zullen volgt luiden:

"In deze verordening geldt als algemeen aanknopingspunt voor het bepalen, zowel van de bevoegdheid als van het toepasselijke recht, de gewone verblijfplaats van de erflater op het tijdstip van zijn overlijden. Om de gewone verblijfplaats te bepalen, dient de aangezochte autoriteit zich een oordeel te vormen over alle aspecten die het leven van de erflater in de jaren voor zijn overlijden en op het tijdstip van overlijden hebben gekenmerkt, en daarbij alle relevante feitelijke elementen in beschouwing te nemen, met name de duur en de regelmatigheid van de aanwezigheid van de erflater in de betrokken staat, alsook de omstandigheden van en de redenen voor die aanwezigheid. De aldus vastgestelde gewone verblijfplaats moet, uit het oogpunt van de specifieke doelstellingen van deze verordening, duiden op een hechte en duurzame band met de betrokken staat."

"In sommige gevallen zou het bepalen van de gewone verblijfplaats van de overledene een complexe zaak kunnen blijken, met name indien de betrokkene om professionele of economische redenen, en soms voor een langere tijd, in een andere lidstaat is gaan wonen en werken, maar nauwe banden met zijn land van oorsprong heeft onderhouden. In een dergelijk geval zou de erflater, naar gelang van de omstandigheden, geacht worden zijn gewone verblijfplaats nog in zijn land van oorsprong te hebben. Andere complexe gevallen kunnen zich voordoen wanneer de erflater afwisselend in verschillende lidstaten heeft gewoond of van staat naar staat is gereisd zonder zich voor langere tijd in een ervan te vestigen. Indien de erflater onderdaan van een van deze staten was of in een van deze staten al zijn voornaamste bezittingen had, kan de nationaliteit of de plaats waar deze bezittingen zich bevinden, zwaar meewegen bij de globale beoordeling van alle feitelijke omstandigheden."

² In een overweging zal worden vermeld dat onder "de gehele nalatenschap" wordt verstaan alle goederen die deel uitmaken van de nalatenschap, waar deze zich ook bevinden.

Artikel 5

*Verwijzing naar een gerecht dat beter geschikt is om de erfopvolging te behandelen
(geschrapt)*

Artikel 5 bis

Forumkeuzeovereenkomst

- 1. Indien de erflater, overeenkomstig artikel 17, ten aanzien van de erfopvolging het recht van een lidstaat heeft gekozen, kunnen de betrokken partijen¹ overeenkomen dat een gerecht of de gerechten van de lidstaat van rechtskeuze bij uitsluiting bevoegd zijn om uitspraak te doen over alle aangelegenheden die de erfopvolging betreffen.**
- 2. De forumkeuze geschiedt bij een schriftelijke overeenkomst, die door de betrokken partijen wordt gedagtekend en ondertekend. Als schriftelijk wordt aangemerkt elke elektronische mededeling waardoor de overeenkomst duurzaam wordt vastgelegd.**

¹ **In een overweging komt te staan wat in deze bepaling onder "de betrokken partijen" moet worden verstaan.**

Artikel 5 ter
Onbevoegdverklaring in het geval van een rechtskeuze

Indien het door de erflater ten aanzien van de erfopvolging overeenkomstig artikel 17 gekozen recht het recht van een lidstaat is, kan het op grond van artikel 4 of artikel 6 aangezochte gerecht:

- a) op verzoek van een van de rechthebbenden die partij zijn in het geding, zich onbevoegd verklaren indien het van oordeel is dat de gerechten van de lidstaat van rechtskeuze beter geschikt zijn om uitspraak te doen over de erfopvolging, rekening houdend met de praktische omstandigheden van de erfopvolging, zoals de gewone verblijfplaats van de rechthebbenden en de plaats waar de goederen zich bevinden, of
- b) zich onbevoegd verklaren indien de rechthebbenden die partij zijn in het geding zijn overeengekomen een gerecht of de gerechten van de lidstaat van rechtskeuze overeenkomstig artikel 5 bis aan te zoeken, of

Artikel 5 quater
Bevoegdheid in het geval van een rechtskeuze

De gerechten van een lidstaat waarvan het recht door de erflater overeenkomstig artikel 17 is gekozen, zijn bevoegd om over de erfopvolging uitspraak te doen indien:

- a) een eerder aangezocht gerecht zich in dezelfde zaak onbevoegd heeft verklaard overeenkomstig artikel 5 ter, of
- b) de partijen in het geding zijn overeengekomen om, overeenkomstig artikel 5 bis, bevoegdheid te verlenen aan een gerecht of de gerechten van die lidstaat, of de bevoegdheid van het aangezochte gerecht uitdrukkelijk hebben erkend, of
- c) de partijen in het geding de bevoegdheid van het aangezochte gerecht uitdrukkelijk hebben erkend.

Artikel 5 quinquies

Ambtshalve beëindigen van de procedure in geval van rechtskeuze

Het op grond van artikel 4 of artikel 6 ambtshalve aangezochte gerecht beëindigt de procedure indien de partijen zijn overeengekomen de erfopvolging door middel van buitengerechtelijke schikking te regelen in de lidstaat waarvan het recht door de erflater overeenkomstig artikel 17 is gekozen.

¹

Artikel 5 sexies

Bevoegdheid gebaseerd op verschijning

1. Indien in de loop van de procedure voor een gerecht van een lidstaat dat overeenkomstig artikel 5 quater bevoegdheid uitoefent, blijkt dat niet alle partijen in het geding partij waren bij de forumkeuzeovereenkomst of bij de buitengerechtelijke schikking, blijft het gerecht bevoegd als de partijen in het geding die geen partij bij de overeenkomst of de schikking waren, verschijnen zonder de bevoegdheid van het gerecht te betwisten.
2. Indien de bevoegdheid van het in lid 1 bedoelde gerecht wordt betwist door de partijen in het geding die geen partij waren bij de overeenkomst, verklaart het gerecht zich onbevoegd.

In dat geval zijn de overeenkomstig artikel 4 of artikel 6 bevoegde gerechten bevoegd om uitspraak te doen over de erfopvolging.

¹ Er wordt een overweging ingevoegd om de coördinatie tussen de bevoegde autoriteiten in verschillende lidstaten toe te lichten.

Artikel 6
Subsidiaire bevoegdheid

1. Indien de erflater op het tijdstip van overlijden zijn gewone verblijfplaats niet in een lidstaat had, zijn de gerechten van een lidstaat waar zich goederen van de nalatenschap bevinden toch bevoegd om uitspraak te doen over de volledige nalatenschap (...) voor zover:
 - a) **de erflater op het tijdstip van overlijden de nationaliteit van die lidstaat had;** of, bij gebreke daarvan,
 - b) **de erflater zijn vorige gewone verblijfplaats in deze lidstaat had, mits er op het tijdstip waarop de zaak aanhangig wordt gemaakt een termijn van niet meer dan vijf jaar is verstreken sedert deze gewone verblijfplaats is verlaten.**
 - c) (...)
 - d) **(verplaatst naar een nieuw lid 2)**

2. **In de gevallen waarin geen gerecht in een lidstaat op grond van lid 1 bevoegd is, zijn de gerechten van de lidstaat waar zich goederen van de nalatenschap bevinden toch ter zake van die goederen bevoegd.**

[Artikel 6 bis
Forum necessitatis

In de gevallen waarin geen gerecht van een lidstaat op grond van andere bepalingen van deze verordening bevoegd is, kunnen de gerechten van een lidstaat bij uitzondering uitspraak doen over de erfopvolging indien in een derde staat waarmee de zaak nauw verbonden is, redelijkerwijs geen procedure aanhangig kan worden gemaakt of gevoerd, of een procedure daar onmogelijk blijkt.

De zaak moet voldoende nauw verbonden zijn met de lidstaat waar de zaak aanhangig wordt gemaakt.

Artikel 6 ter
Beperking van de procedure

1. **Indien de nalatenschap goederen in een derde land omvat, kan het gerecht dat is aangezocht om de erfopvolging te behandelen, op verzoek van een van de partijen beslissen geen uitspraak te doen over een of meer van deze goederen indien kan worden verwacht dat zijn beslissing ten aanzien van deze goederen in dat derde land niet zal worden erkend en, in voorkomend geval, niet uitvoerbaar zal worden verklaard.**
2. **Lid 1 laat onverlet de rechten van de partijen om het toepassingsgebied van de procedure te beperken volgens het recht van de lidstaat van het aangezochte gerecht.**

Artikel 7
Tegenvordering
(geschrapt)

Artikel 8

(...) Aanvaarding of verwerping van de nalatenschap, een legaat of een wettelijk erfdeel

Naast het gerecht dat overeenkomstig deze verordening bevoegd is om uitspraak over de erfopvolging te doen, zijn de gerechten in de lidstaat van de gewone verblijfplaats van eenieder die krachtens het op de erfopvolging toepasselijke recht voor een gerecht een verklaring mag afleggen betreffende de aanvaarding of verwerping van een nalatenschap, een legaat of een wettelijk erfdeel, of een verklaring mag afleggen die als doel heeft zijn aansprakelijkheid te beperken ten aanzien van de schulden van de nalatenschap, bevoegd om dergelijke verklaringen in ontvangst te nemen, indien deze verklaringen volgens het recht van die lidstaat in rechte mogen worden afgelegd^{1, 2}.

Artikel 9

(...) Vermogensrechtelijke maatregelen

(geschrapt)

¹ In een overweging komt te staan dat de gerechten van de lidstaat van de gewone verblijfplaats van degene die de verklaring aflegt, niet bevoegd zijn om verklaringen te erkennen die als doel hebben de aansprakelijkheid van de betrokkene ten aanzien van de schulden van de nalatenschap te beperken, indien daartoe op grond van het op de erfopvolging toepasselijke recht een specifieke procedure is vereist voor het gerecht of de autoriteit die de erfopvolging afhandelt.

² In een overweging komt te staan dat het aan degenen is die de verklaring afleggen om het gerecht of de autoriteit die de erfopvolging afhandelt, binnen de termijnen die in het op de erfopvolging toepasselijke recht zijn gesteld, op de hoogte te brengen van het bestaan van een dergelijke verklaringen.

Artikel 10

Aanhangigmaking van een zaak bij het gerecht

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt een zaak geacht bij een gerecht aanhangig te zijn gemaakt:

- a) op het tijdstip waarop het stuk dat het geding inleidt of een gelijkwaardig stuk bij het gerecht wordt ingediend, mits de verzoeker vervolgens niet heeft nagelaten te doen wat hij met het oog op de betekening of de kennisgeving van het stuk aan de verweerder moest doen, of
- b) indien het stuk betekend of medegedeeld moet worden voordat het bij het gerecht wordt ingediend, op het tijdstip waarop de autoriteit die verantwoordelijk is voor de betekening of kennisgeving het stuk ontvangt, mits de verzoeker vervolgens niet heeft nagelaten te doen wat hij met het oog op de indiening van het stuk bij het gerecht moest doen, of
- c) **indien de procedure ambtshalve door het gerecht wordt ingeleid, op het tijdstip waarop de beslissing om de procedure in te leiden door het gerecht wordt genomen, of, ingeval een dergelijke beslissing niet is vereist, op het tijdstip waarop de zaak ter griffie wordt ingeleid.**

Artikel 11

Toetsing van de bevoegdheid

Indien bij een gerecht van een lidstaat een erfrechtelijke zaak aanhangig is gemaakt waarvoor het volgens deze verordening niet bevoegd is, verklaart het zich ambtshalve onbevoegd.

Artikel 12

Toetsing van de ontvankelijkheid

1. Indien de verweerder die zijn gewone verblijfplaats in een andere staat heeft dan de lidstaat waar de zaak aanhangig is gemaakt, niet verschijnt, houdt het bevoegde gerecht de uitspraak aan zolang niet vaststaat dat de verweerder, zo tijdig als met het oog op zijn verweer nodig was, kennis heeft kunnen nemen van het stuk dat het geding inleidt of een gelijkwaardig stuk om zijn verweer te kunnen voorbereiden, of dat daartoe al het nodige is gedaan.
2. In plaats van (...) lid 1 is artikel 19 van Verordening (EG) nr. 1393/2007 (...) van toepassing indien het stuk dat het geding inleidt of een gelijkwaardig stuk volgens die verordening vanuit een lidstaat naar een andere lidstaat diende te worden verzonden.
3. In de gevallen waarin (...) Verordening (EG) nr. 1393/2007 niet van toepassing is, is artikel 15 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 15 november 1965 inzake de betekening en de kennisgeving in het buitenland van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke en handelszaken van toepassing, indien het stuk dat het geding inleidt of een gelijkwaardig stuk overeenkomstig dat verdrag naar het buitenland diende te worden verzonden.

Artikel 13

Aanhangigheid

1. Indien voor gerechten van verschillende lidstaten tussen dezelfde partijen vorderingen aanhangig zijn die hetzelfde onderwerp betreffen en op dezelfde grondslag, houden de gerechten waarbij de zaak later aanhangig is gemaakt hun uitspraak ambtshalve aan totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst aanhangig is gemaakt, vaststaat.
2. Indien de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat, verklaart enig gerecht waarbij de zaak later is aangebracht, zich onbevoegd.

Artikel 14

Samenhang

1. Indien samenhangende vorderingen aanhangig zijn voor gerechten van verschillende lidstaten, kan het gerecht waarbij de zaak later is aangebracht, zijn uitspraak aanhouden.
2. Indien deze samenhangende vorderingen aanhangig zijn bij gerechten die in eerste aanleg beslissen, kan het gerecht waarbij het laatst een vordering aanhangig is gemaakt, op verzoek van een van de partijen, ook tot verwijzing overgaan, mits het gerecht waarbij het eerst een vordering aanhangig is gemaakt, bevoegd is voor beide vorderingen en zijn wetgeving de samenvoeging van beide vorderingen toestaat.
3. Samenhangend in de zin van dit artikel zijn vorderingen die zo nauw verbonden zijn dat een goede rechtsbedeling vraagt om gelijktijdige behandeling en berechting, teneinde te vermijden dat bij afzonderlijke berechting van de zaken onverenigbare beslissingen zouden worden gegeven.

Artikel 15

Voorlopige en bewarende maatregelen

In het recht van een lidstaat vastgestelde voorlopige of bewarende maatregelen kunnen bij de gerechten van die staat worden aangevraagd, zelfs indien een gerecht van een andere lidstaat krachtens deze verordening bevoegd is om van het bodemgeschil kennis te nemen.

Hoofdstuk III

Toepasselijk recht¹

Artikelen 16-0

(voordien artikel 25)

Universele toepassing

Het bij deze verordening aangewezen recht is toepasselijk, ongeacht of dit het recht van een lidstaat is of niet.

Artikel 16

Algemene regel

1. Tenzij in deze verordening anders is bepaald, is op de gehele nalatenschap² het recht van toepassing van de staat waar de erflater op het tijdstip van overlijden zijn gewone verblijfplaats had³.

¹ In een overweging komt te staan dat een feitelijke of juridische situatie die tot stand is gebracht om door oneigenlijke wijziging van de aanknopingsfactor de rechterlijke bevoegdheid en/of het toepasselijke recht volgens de verordening te laten bepalen, bij het vaststellen van die bevoegdheid of dat recht niet in aanmerking zal worden genomen. Voorts mag ook het oneigenlijk tot stand brengen van een internationaal element met als oogmerk de formele geldigheid van uiterste wilsbeschikkingen te omzeilen, buiten beschouwing worden gelaten.

² Voor de betekenis van de woorden "de gehele nalatenschap", zie de voetnoot bij artikel 4.

³ Met betrekking tot het begrip "gewone verblijfplaats", zie de in de voetnoot ad artikel 4 voorgestelde overwegingen.

2. **Indien, bij uitzondering, uit het geheel van de omstandigheden duidelijk blijkt dat de erflater op het tijdstip van overlijden een nauwere band had met een andere staat dan die welks recht op grond van lid 1 van toepassing zou zijn, is het recht van die andere staat op de erfopvolging van toepassing¹.**

Artikel 17

Rechtskeuze

1. Een persoon kan ervoor kiezen dat zijn gehele nalatenschap wordt beheerst door het recht van de staat waarvan hij op het tijdstip van de rechtskeuze de nationaliteit bezit.

Een persoon met een meervoudige nationaliteit kan het recht kiezen van een van de staten waarvan hij op het tijdstip van de rechtskeuze de nationaliteit bezit².

¹ Het uitzonderingskarakter van deze ontsnappingsclausule zal worden toegelicht in twee overwegingen, die ook instructie over de toepassing ervan zal bevatten. Zij zullen volgt luiden:
"In uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld indien de erflater vrij kort voor zijn overlijden naar de staat van zijn gewone verblijfplaats was verhuisd en uit alle omstandigheden blijkt dat hij kennelijk een nauwere band had met een ander land, kan de instantie die de erfopvolging behandelt tot de slotsom komen dat het op de erfopvolging toepasselijke recht niet het recht moet zijn van de staat van de gewone verblijfplaats van de erflater, maar dat van de staat waarmee de erflater de kennelijk nauwere band had."
"De kennelijk nauwste band mag niet als subsidiair aanknopingspunt dienen als de gewone verblijfplaats van de erflater op het tijdstip van overlijden moeilijk te bepalen is."

² In een overweging komt te staan dat de vaststelling van de nationaliteit of de meervoudige nationaliteit van een persoon vóór de toepassing van deze bepaling dient plaats te vinden. Het vaststellen dat een persoon een onderdaan van een welbepaalde staat is, valt buiten de werkingssfeer van de verordening en geschiedt volgens het nationale recht, alsook, indien van toepassing, internationale verdragen, met dien verstande dat de algemene beginselen van de Europese Unie ten volle moeten worden geëerbiedigd

2. (...) De keuze van het op de erfopvolging toepasselijke recht wordt uitdrukkelijk gedaan, bij verklaring in de vorm van een uiterste wilsbeschikking of blijkt duidelijk uit de bewoordingen van die beschikking¹.
3. (...) De materiële geldigheid van de handeling waarbij de rechtskeuze wordt verricht, wordt bepaald door het gekozen recht².
4. De wijziging of intrekking (...) van de rechtskeuze (...) moet voldoen aan de vormvoorschriften voor de wijziging of de herroeping van een uiterste wilsbeschikking.

Artikel 18

Erfovereenkomsten

(nu artikel 19 ter)

¹ In een overweging zal worden geïllustreerd hoe het kan dat een impliciete keuze "duidelijk blijkt" uit de bewoordingen van een uiterste wilsbeschikking, zodat geschillen over de vraag of de erflater bij uiterste wilsbeschikking al dan niet een keuze heeft gemaakt tot een minimum worden beperkt. De erflater zou bijvoorbeeld uitdrukkelijk kunnen hebben verwezen naar rechtsregels van de staat van zijn nationaliteit, of dat recht anderszins expliciet kunnen hebben genoemd.

² In een overweging komt te staan dat het recht van een persoon te kiezen volgens welk recht zijn nalatenschap wordt geregeld, wordt bepaald door de verordening en dat een rechtskeuze geldig zal zijn zelfs indien het gekozen recht niet voorziet in rechtskeuze op het gebied van erfopvolging. In dat verband bepaalt het gekozen recht alleen of de persoon die de keuze maakt, geacht kan worden de gevolgen van zijn keuze te hebben begrepen en daarmee te hebben ingestemd.

Artikel 19

Werkingsfeer van het toepasselijke recht

1. Het krachtens artikel 16 of artikel 17 aangewezen recht beheerst de gehele nalatenschap (...) ¹ ².
2. Dit recht beheerst met name:
 - a) de oorzaken, het tijdstip en de plaats van het openvallen van de nalatenschap;
 - b) de bepaling van de (...) rechthebbenden³, (...) van hun onderscheiden erfdelen (...) en van de verplichtingen die hun door de erflater kunnen zijn opgelegd, alsook de bepaling van de andere rechten op de nalatenschap (...), met inbegrip van de erfrechten van de langstlevende echtgenoot of partner;
 - c) de bekwaamheid om te erven;
 - d) (geschrapt in het licht van artikel 19 quater)**
 - e) de onterving en de uitsluiting wegens onwaardigheid;
 - f) de overgang op de erfgenamen en, naar gelang het geval, de legatarissen, van de zaken, rechten en verplichtingen die de nalatenschap vormen, met inbegrip van de voorwaarden en de gevolgen van de aanvaarding of de verwerping van de nalatenschap of een legaat;

¹ Voor de betekenis van de woorden "de gehele nalatenschap", zie de voetnoot bij artikel 4.

² In een overweging komt te staan dat het recht dat is aangewezen als het op de erfopvolging toepasselijke recht het gehele verervingsproces beheerst, vanaf het openvallen van de nalatenschap totdat de eigendom van de boedelbestanddelen op de rechthebbenden is overgegaan.

³ In een overweging (betreffende de gehele verordening) komt te staan dat er geen algemene definitie van de term "rechthebbenden" kan worden gegeven, aangezien de rechthebbenden per geval zullen worden aangewezen op grond van het op de erfopvolging toepasselijke recht. De term zal in de meeste rechtsstelsels de erfgenamen en legatarissen en personen die recht hebben op een wettelijk erfdeel bestrijken, al is de rechtspositie van legatarissen niet in alle rechtsstelsels dezelfde. In sommige rechtsstelsels zal een bepaald boedelbestanddeel van rechtswege rechtstreeks op de legataris overgaan of ontvangt de legataris een rechtstreeks erfdeel. In andere rechtsstelsels verwerft de legataris alleen een vordering op de erfgenamen.

- g) de bevoegdheden van de erfgenamen, van de executeurs-testamentair en van de overige beheerders van de nalatenschap, met name wat het verkopen van goederen en het betalen van schuldeisers betreft, onverminderd de in artikel 21 bedoelde bevoegdheden;
- h) de aansprakelijkheid voor de schulden van de nalatenschap¹;
- i) het beschikbare deel, de wettelijke erfdelen en de andere beperkingen van de bevoegdheid om bij uiterste wil te beschikken, alsmede de mogelijke vorderingen van personen die de erflater na stonden op de boedel of op de erfgenamen;
- j) de inbreng of inkorting van schenkingen, voorschotten en legaten bij de berekening van de erfdelen van de verschillende rechthebbenden (...);
- k) **(geschrapt in het licht van artikel 19 quater)**
- l) de verdeling van de nalatenschap.

¹ In een overweging komt te staan dat de aansprakelijkheid voor de schulden van de nalatenschap in voorkomend geval ook de specifieke rangorde van de schuldeisers volgens het op de erfopvolging toepasselijke recht omvat.

Artikel 19 bis

Uiterste wilsbeschikking, niet zijnde een erfovereenkomst¹

1. Een uiterste wilsbeschikking, niet zijnde een erfovereenkomst, wordt ten aanzien van de toelaatbaarheid en de materiële geldigheid² ervan beheerst door het recht dat op grond van deze verordening op de erfopvolging van toepassing zou zijn geweest, mocht de erflater zijn overleden op de dag van de beschikking³.
2. Niettegenstaande lid 1 kan een persoon ervoor kiezen dat zijn uiterste wilsbeschikking, ten aanzien van de toelaatbaarheid en de materiële geldigheid, wordt beheerst door het recht dat hij op grond van artikel 17 en onder de daarin bepaalde voorwaarden had kunnen kiezen.
3. Lid 1 is in voorkomend geval van toepassing op de wijziging of herroeping van een uiterste wilsbeschikking, niet zijnde een erfovereenkomst. In geval van een rechtskeuze overeenkomstig lid 2 wordt de wijziging of herroeping beheerst door het gekozen recht.

¹ In een overweging komt te staan dat het recht dat op grond van de toekomstige verordening van toepassing is op de toelaatbaarheid en de materiële geldigheid van een uiterste wilsbeschikking, geen afbreuk doet aan de rechten van personen die, krachtens het op de erfopvolging toepasselijke recht, recht hebben op een wettelijk erfdeel of een ander recht hebben dat hun door de persoon van wie de nalatenschap in het geding is, niet kan worden ontnomen.

² In een overweging komt te staan dat de toetsing op materiële geldigheid van een uiterste wilsbeschikking aan de in deze verordening vermelde elementen met betrekking tot de materiële geldigheid kan leiden tot de conclusie dat de uiterste wilsbeschikking rechtens niet bestaat.

³ In een overweging komt te staan dat het recht dat de erfopvolging zou hebben beheerst indien de erflater zou zijn overleden op de dag waarop hij de uiterste wilsbeschikking heeft gemaakt, gewijzigd of herroepen, het recht is van de staat waar hij op die dag zijn gewone verblijfplaats had of, in het geval van rechtskeuze op grond van artikel 17, het recht van de staat waarvan hij op die dag de nationaliteit had.

Artikel 19 ter
(voordien artikel 18)
*Erfovereenkomsten*¹

1. Een erfovereenkomst met betrekking tot de nalatenschap van één persoon wordt, ten aanzien van de toelaatbaarheid, de materiële geldigheid, en de bindende kracht tussen de partijen, met inbegrip van de ontbindingsvoorwaarden, beheerst door het recht dat krachtens deze verordening op diens nalatenschap van toepassing zou zijn geweest, mocht de erflater zijn overleden op de dag waarop de overeenkomst is gesloten.
2. Een erfovereenkomst met betrekking tot de nalatenschap van meerdere personen is slechts toelaatbaar indien zij toelaatbaar is volgens alle rechtsstelsels die krachtens deze verordening op de nalatenschap van al deze personen van toepassing zouden zijn geweest, mochten zij zijn overleden op de dag waarop de overeenkomst is gesloten (...).

Een volgens de eerste alinea toelaatbare erfovereenkomst wordt, ten aanzien van de materiële geldigheid en de bindende kracht tussen de partijen, met inbegrip van de ontbindingsvoorwaarden, beheerst door datgene van de in lid 1 bedoelde rechtsstelsels waarmee zij het nauwst is verbonden.

3. Niettegenstaande de leden 1 en 2 kunnen de partijen ervoor kiezen dat hun erfovereenkomst, ten aanzien van de toelaatbaarheid, de materiële geldigheid, en de bindende kracht tussen de partijen, met inbegrip van ontbindingsvoorwaarden, beheerst door het recht dat de persoon of een van de personen van wie de nalatenschap in het geding is, op grond van artikel 17 en onder de daarin bepaalde voorwaarden, had kunnen kiezen.
4. (...)

¹ Zie de voorgestelde overweging in voetnoot 1 bij artikel 19 bis.

Artikel 19 quater

Materiële geldigheid van uiterste wilsbeschikkingen

1. Voor de toepassing van de artikelen 19 bis en 19 ter wordt de materiële geldigheid bepaald door het volgende:
 - a) de handelingsbevoegdheid met betrekking tot de uiterste wilsbeschikking;
 - b) de specifieke beletselen om bij uiterste wil ten gunste van bepaalde personen te beschikken, of om goederen uit de nalatenschap te ontvangen van degene die bij uiterste wil beschikt;
 - c) de toelaatbaarheid van vertegenwoordiging om bij uiterste wil te beschikken;
 - d) de uitlegging van de uiterste wilsbeschikking;
 - e) bedrog, dwang, dwaling en alle andere omstandigheden waarin de uiterste wilsbeschikking door een wilsgebrek of door wilsontbreken is aangetast.
2. Indien een persoon volgens het krachtens artikel 19 bis of artikel 19 ter toepasselijke recht bevoegd is om bij uiterste wil te beschikken, is een wijziging van dat recht niet van invloed op zijn bevoegdheid om die uiterste wil te wijzigen of te herroepen.

Artikel 19 quinquies

Formele geldigheid van schriftelijke uiterste wilsbeschikkingen

1. Een schriftelijke uiterste wilsbeschikking is formeel geldig, indien zij voldoet aan het recht:
 - a) van de staat waar bij uiterste wil is beschikt of de erfovereenkomst is gesloten, of
 - b) van de staat waarvan de erflater of ten minste een van de personen wier nalatenschap het voorwerp uitmaakt van een erfovereenkomst, hetzij op het tijdstip waarop bij uiterste wil is beschikt of de overeenkomst is gesloten, hetzij op het tijdstip van overlijden, de nationaliteit bezat, of
 - c) van de staat waarvan de erflater of ten minste een van de personen wier nalatenschap het voorwerp uitmaakt van een erfovereenkomst, hetzij op het tijdstip waarop bij uiterste wil is beschikt of de overeenkomst is gesloten, hetzij op het tijdstip van overlijden, de nationaliteit bezat, of
 - d) van de staat waarvan de erflater of ten minste een van de personen wier nalatenschap het voorwerp uitmaakt van een erfovereenkomst, hetzij op het tijdstip waarop bij uiterste wil is beschikt of de overeenkomst is gesloten, hetzij op het tijdstip van overlijden, de nationaliteit bezat, of
 - e) in het geval van onroerende zaken, van de staat waar deze gelegen zijn.

Of de erflater of de personen wier nalatenschap het voorwerp uitmaakt van een erfovereenkomst, hun woonplaats hebben in een bepaalde staat, wordt bepaald door het recht van die staat.

2. **Lid 1 is tevens van toepassing op uiterste wilsbeschikkingen waarbij een eerdere beschikking wordt gewijzigd of herroepen. De wijziging of herroeping is eveneens naar de vorm geldig, indien zij voldoet aan het recht van een van de staten waar de gewijzigde of herroepen uiterste wilsbeschikking op grond van lid 1 geldig was.**
3. **Voor de toepassing van dit artikel worden wettelijke bepalingen waarbij de toegestane vormen van uiterste wilsbeschikking worden beperkt naar leeftijd, nationaliteit of andere persoonlijke hoedanigheden van de erflater of van de personen wier nalatenschap het voorwerp uitmaakt van een erfovereenkomst, als vormvoorschriften beschouwd. Hetzelfde geldt voor de voorwaarden waaraan getuigen met het oog op de geldigheid van een uiterste wilsbeschikking moeten voldoen¹.**

Artikel 20

Formele geldigheid van de verklaring van aanvaarding of verwerping

(...) Een verklaring houdende aanvaarding of de verwerping van de nalatenschap, van een legaat, of van een wettelijk erfdeel, of een verklaring tot beperking van de eigen aansprakelijkheid, is naar de vorm geldig indien zij voldoet aan de voorschriften van:

- a) het overeenkomstig artikel 16 of artikel 17 op de erfopvolging toepasselijke recht, of
- b) het recht van de staat waar degene die de verklaring aflegt zijn gewone verblijfplaats heeft².

¹ In een overweging komt te staan dat de bevoegdheid van een minderjarige om een bepaalde uiterste wilsbeschikking te maken op grond van deze bepaling niet onderworpen wordt aan het recht dat van toepassing is op de vorm. De bepaling betreft alleen de vormvoorschriften die betrekking hebben op persoonlijke hoedanigheden, zoals minderjarigheid.

² Zie de voorgestelde overweging in voetnoot 1 bij artikel 8.

Artikel 21

(...) Bijzondere voorschriften inzake de aanstelling en de bevoegdheden van beheerders en executeurs-testamentair

Artikel 22

Bijzondere beperkende regels die de erfopvolging met betrekking tot bepaalde boedelbestanddelen betreffen of raken

Indien het recht van de staat waar bepaalde onroerende goederen, ondernemingen of andere bijzondere categorieën goederen zich bevinden, bijzondere regels bevat waarbij uit economische, familiale of sociale overwegingen beperkingen worden opgelegd die de erfopvolging met betrekking tot die boedelbestanddelen betreffen of raken, zijn die bijzondere regels op de erfopvolging van toepassing voor zover zij volgens het recht van die staat, ongeacht het op de erfopvolging toepasselijke recht, van toepassing zijn¹.

Artikel 22 bis

Aanpassing van goederenrechten

Indien een persoon zich op grond van het op de erfopvolging toepasselijke recht beroept op een goederenrecht dat het recht van de lidstaat waar het wordt ingeroepen niet kent, wordt dit goederenrecht, mede in het licht van de ermee nagestreefde doelstellingen en belangen en de eraan verbonden rechtsgevolgen, indien noodzakelijk en voor zover mogelijk in overeenstemming gebracht met het meest vergelijkbare goederenrecht in die lidstaat².

¹ In een overweging zal komen te staan dat deze uitzondering op de toepassing van het op de erfopvolging toepasselijke recht strikt moet worden uitgelegd. Noch de collisieregels waarbij onroerende goederen aan een ander recht worden onderworpen dan het recht dat op roerende goederen van toepassing is, noch de bepalingen waarbij een groter wettelijk erfdeel wordt toegekend dan bij het recht dat ingevolge de artikelen 16 en 17 op de erfopvolging van toepassing is, kunnen worden beschouwd als bijzondere regels die de erfopvolging betreffende bepaalde boedelbestanddelen raken.

² In een overweging zal aangegeven worden hoe men in geval van aanpassing te werk moet gaan (uitgaande van wat deels in het laatste deel van de voorgestelde nieuwe bepaling al staat). Teneinde het meest vergelijkbare nationale goederenrecht te bepalen, kunnen de instanties of bevoegde personen van de staat welks recht op de erfopvolging van toepassing is, om nadere informatie over de aard en de rechtsgevolgen van het goederenrecht worden verzocht. Daarbij moet gebruik worden gemaakt van de bestaande netwerken voor justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken en van alle andere kanalen waarlangs een beter begrip van het buitenlandse recht kan worden gekregen.

Artikel 23
Commorianten

Indien twee of meer personen wier erfopvolging door verschillende rechtsstelsels wordt beheerst, overlijden onder omstandigheden waarin onzeker is in welke volgorde zij zijn overleden, en deze situatie in die rechtsstelsels op uiteenlopende wijze is geregeld of in het geheel niet is geregeld, kan geen van de overledenen rechten op de nalatenschap van de andere of de anderen laten gelden.

Artikel 24
Onbeheerde nalatenschap

Voor zover er volgens het op grond van deze verordening op de erfopvolging toepasselijke recht boedelbestanddelen zijn waarvoor niet bij uiterste wilsbeschikking een erfgenaam of legataris is aangewezen, noch een natuurlijke persoon wettelijk erfgenaam is, belet de toepassing van het aldus aangewezen recht niet dat een staat of een daartoe door die staat aangewezen entiteit zich op grond van zijn eigen recht de boedelbestanddelen die zich op zijn grondgebied bevinden, kan toe-eigenen, mits de schuldeisers hun vorderingen kunnen laten voldoen uit de gehele nalatenschap.

Artikel 25
(overgebracht naar artikel 16-0)

Artikel 26
Terugverwijzing

1. **In de gevallen waarin deze verordening de toepassing van het recht van een derde staat voorschrijft, worden hieronder verstaan de in die staat geldende rechtsregels, daaronder begrepen de regels van het internationaal privaatrecht die voorzien in terugverwijzing naar:**
 - a) **het recht van een lidstaat, of**
 - b) **het recht van een andere derde staat die zijn eigen recht zou toepassen.**

2. **Terugverwijzing is uitgesloten in de gevallen bedoeld in artikel 16, lid 2, artikel 17, artikel 19 quinquies, artikel 20, punt b), en artikel 22.**

Artikel 27
Openbare orde

De toepassing van een bepaling van ongeacht welk bij deze verordening aangewezen recht kan slechts terzijde worden gesteld, indien zulks kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde van het land van het forum.

2. (...)

Artikel 28

Staten met meer dan één rechtsstelsel - territoriale wetsconflicten

- 1. Indien het bij deze verordening aangewezen recht het recht is van een staat met meerdere territoriale eenheden, die elk hun eigen rechtsregels met betrekking tot de erfopvolging hebben, bepalen de interne collisieregels van die lidstaat van welke territoriale eenheid de rechtsregels van toepassing zijn.**

- 2. Bij gebreke van zulke interne collisieregels:**
 - a) wordt een verwijzing naar het recht van de in lid 1 bedoelde staat, voor het bepalen van het toepasselijke recht volgens de bepalingen waarbij naar de gewone verblijfplaats van de erflater wordt verwezen, uitgelegd als een verwijzing naar het recht van de territoriale entiteit waar de erflater op het tijdstip van overlijden zijn gewone verblijfplaats had;**

 - b) wordt een verwijzing naar het recht van de in lid 1 bedoelde staat, voor het bepalen van het toepasselijke recht volgens de bepalingen waarbij naar de gewone verblijfplaats van de erflater wordt verwezen, uitgelegd als een verwijzing naar het recht van de territoriale entiteit waarmee de erflater het nauwst verbonden was;**

 - c) wordt een verwijzing naar het recht van de in lid 1 bedoelde staat, voor het bepalen van het toepasselijke recht volgens andere bepalingen met andere aanknopingspunten, uitgelegd als een verwijzing naar het recht van de territoriale entiteit waar het aanknopingspunt zich bevindt.**

3. **Niettegenstaande lid 2, wordt een verwijzing naar het recht van de in lid 1 bedoelde staat, voor het bepalen van het krachtens artikel 19 quinquies toepasselijke recht, bij gebreke van interne collisieregels in die staat, uitgelegd als een verwijzing naar het recht van de territoriale entiteit waarmee de erflater of de personen wier nalatenschap het voorwerp uitmaakt van de erfovereenkomst het nauwst verbonden waren.**

Artikel 28 bis

Staten met meer dan één rechtsstelsel - territoriale wetsconflicten

Ten aanzien van een staat waar met betrekking tot de erfopvolging twee of meer rechtsstelsels of regelingen gelden die op verschillende categorieën personen van toepassing zijn, wordt een verwijzing naar het recht van die staat uitgelegd als een verwijzing naar het rechtsstelsel dat of de regeling die is aangewezen bij de in die staat geldende regels. Bij gebreke van zulke regels wordt het rechtsstelsel of de regeling toegepast waarmee de erflater het nauwst verbonden is.

Artikel 28 ter

Niet-toepassing van deze verordening op interne wetsconflicten

Een lidstaat die verschillende territoriale entiteiten met eigen rechtsregels inzake erfopvolging telt, is niet verplicht deze verordening toe te passen op gevallen van collisie die alleen tussen deze territoriale entiteiten rijzen.

Hoofdstuk IV

Erkenning, uitvoerbaarheid en tenuitvoerlegging van beslissingen¹

Artikel 29

(mutatis mutandis Brussel I, artikel 33, Verordening 4/2009, artikel 23)

Erkenning (...)

1. De in een lidstaat gegeven beslissing wordt in de andere lidstaten erkend zonder dat daartoe een procedure is vereist.
2. Indien de erkenning van een beslissing wordt betwist, kan iedere belanghebbende partij die zich ten principale op de erkenning beroept, van de in de artikelen 33-1 tot en met 33-14 bepaalde procedure gebruikmaken om de erkenning te doen vaststellen.
3. Wordt voor een gerecht van een lidstaat de erkenning bij incidenteel verzoek ingeroepen, dan is dit gerecht bevoegd om van dat verzoek kennis te nemen.

¹ In een overweging komt te staan dat dit hoofdstuk alle beslissingen van een gerecht in de zin van artikel 2, lid 2, in contentieuze én in niet-contentieuze procedures betreft. Niet alle bepalingen gelden in alle gevallen; sommige zijn per definitie alleen van toepassing als de nalatenschap in de lidstaat van oorsprong wordt betwist.

Artikel 30

(mutatis mutandis Brussel I, artikel 34, Verordening 4/2009, artikel 24)

Weigeringsgronden

Een beslissing wordt niet erkend (...) indien:

- a) de erkenning kennelijk strijdig is met de openbare orde (ordre public) van de aangezochte lidstaat;
- b) het stuk dat het geding inleidt of een gelijkwaardig stuk, niet zo tijdig en op zodanige wijze als met het oog op zijn verdediging nodig was, aan de verweerder tegen wie verstek werd verleend, betekend of meegedeeld is, tenzij de verweerder tegen de beslissing geen rechtsmiddel heeft aangewend terwijl hij daartoe in staat was;
- c) zij onverenigbaar is met een beslissing die in een procedure tussen dezelfde partijen is gegeven in de aangezochte lidstaat;
- d) zij onverenigbaar is met een beslissing die vroeger in een andere lidstaat of in een derde land tussen dezelfde partijen is gegeven in een procedure die hetzelfde onderwerp betreft en op dezelfde oorzaak berust, mits deze laatste beslissing voldoet aan de voorwaarden voor erkenning in de aangezochte lidstaat.

Artikel 31

(mutatis mutandis Brussel I, artikel 36, Verordening 4/2009, artikel 42)

Geen inhoudelijke toetsing (...)

In geen geval wordt overgegaan tot een onderzoek van de juistheid van de in (...) een lidstaat gegeven beslissing.

Artikel 32
(mutatis mutandis artikel 25, Verordening 4/2009)
Aanhouden van de erkenningsprocedure

Het gerecht van een lidstaat waarbij de erkenning wordt gevraagd van een in een andere lidstaat gegeven beslissing (...), kan zijn uitspraak aanhouden indien in de lidstaat van oorsprong een gewoon rechtsmiddel is ingesteld tegen deze beslissing .

Artikel 33
Uitvoerbaarverklaring (...)

De beslissingen die in een lidstaat zijn gegeven en daar uitvoerbaar zijn, (...) kunnen in de andere lidstaten ten uitvoer worden gelegd, indien zij er op verzoek van een belanghebbende partij uitvoerbaar zijn verklaard volgens de procedure die is bepaald in de artikelen 33-1 tot en met 33-14.

Artikel 33 bis
(mutatis mutandis Brussel I, artikel 59)
Vaststelling van de woonplaats

Om in het kader van de in de artikelen 331 tot en met 3314 vastgelegde procedure te bepalen of een partij haar woonplaats heeft in de lidstaat van tenuitvoerlegging, past het aangezochte gerecht het interne recht van die lidstaat toe.

Artikel 33-1

(mutatis mutandis Brussel I, artikel 39, Verordening 4/2009, artikel 27)

Relatief bevoegd gerecht

- 1. Het verzoek om uitvoerbaarverklaring wordt gericht tot het gerecht of de bevoegde instantie van de lidstaat van tenuitvoerlegging waarvan de naam door deze lidstaat overeenkomstig artikel 46 bis aan de Commissie is medegedeeld.**
- 2. Het relatief bevoegd gerecht is dat van de woonplaats van de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt gevraagd, of van de plaats van tenuitvoerlegging.**

Artikel 33-2

(mutatis mutandis Brussel I, artikelen 40, 53 en 54)

Procedure

- 1. De procedure van de indiening van het verzoek wordt beheerst door het recht van de lidstaat van uitvoering.**
- 2. Van de verzoeker wordt niet verlangd dat hij in de lidstaat van tenuitvoerlegging een postadres of procesgemachtigde heeft.**

3. Bij het verzoek worden de volgende documenten gevoegd:

- a) een afschrift van de beslissing aan de hand waarvan de echtheid kan worden vastgesteld;
- b) onverminderd artikel 33-3, de verklaring die het gerecht of de bevoegde autoriteit van de lidstaat van oorsprong heeft afgegeven door middel van het formulier dat in overeenstemming met de in artikel 48, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure wordt vastgesteld.

Artikel 33-3

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 29 / Brussel I, artikel 55)

Niet-overlegging van de verklaring

- 1. Wordt de in artikel 33-2, lid 3, onder b), bedoelde verklaring niet overgelegd, dan kan het gerecht of de bevoegde instantie een termijn voor de overlegging bepalen of gelijkwaardige documenten aanvaarden, dan wel, indien het gerecht of de instantie zich voldoende voorgelicht acht, vrijstelling van de overlegging verlenen.
- 2. Indien het gerecht of de bevoegde autoriteit dat verlangt, wordt van de documenten een vertaling overgelegd. De vertaling wordt gemaakt door een persoon die tot het maken van vertalingen in een van de lidstaten bevoegd is.

Artikel 33-4

(mutatis mutandis Brussel I, artikel 41, Verordening 4/2009, artikel 30)

Uitvoerbaarverklaring

Zodra de in artikel 33-2 voorgeschreven formaliteiten zijn vervuld, wordt de beslissing uitvoerbaar verklaard, zonder dat zij aan controle overeenkomstig artikel 30 wordt onderworpen. De partij tegen wie tenuitvoerlegging wordt gevraagd, wordt in deze stand van de procedure niet gehoord.

Artikel 33-5

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 31 / Brussel I, artikel 42)

Kennisgeving van de beslissing over het verzoek om uitvoerbaarverklaring

- 1. De beslissing over het verzoek om uitvoerbaarverklaring wordt onmiddellijk ter kennis van de verzoeker gebracht op de wijze die is bepaald in het recht van de lidstaat van tenuitvoerlegging.**
- 2. De uitvoerbaarverklaring wordt betekend of medegedeeld aan de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt gevraagd en gaat vergezeld van de beslissing, indien deze nog niet aan haar is betekend of medegedeeld.**

Artikel 33-6

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 32 / Brussel I, artikel 43)

Rechtsmiddelen tegen de beslissing over het verzoek om een uitvoerbaarverklaring

- 1. Elke partij kan een rechtsmiddel instellen tegen de beslissing over het verzoek om uitvoerbaarverklaring.**
- 2. Het rechtsmiddel wordt ingesteld bij het gerecht waarvan de naam door de betrokken lidstaat overeenkomstig artikel 46 bis aan de Commissie is medegedeeld.**
- 3. Het rechtsmiddel wordt volgens de regels van de procedure op tegenspraak behandeld.**
- 4. Indien de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt gevraagd, niet verschijnt voor het gerecht dat over het door de verzoeker ingestelde rechtsmiddel oordeelt, is artikel 12 van toepassing, ook als de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt gevraagd niet op het grondgebied van een lidstaat woonachtig is.**
- 5. Het rechtsmiddel tegen de uitvoerbaarverklaring wordt ingesteld binnen dertig dagen na de betekening of kennisgeving hiervan. Indien de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt gevraagd, haar woonplaats heeft in een andere lidstaat dan die waar de uitvoerbaarverklaring is gegeven, is de termijn waarbinnen het rechtsmiddel moet worden ingesteld, zestig dagen met ingang van de dag van betekening of kennisgeving van de beslissing aan de partij in persoon of op haar verblijfplaats. De termijn mag niet op grond van afstand worden verlengd.**

Artikel 33-7

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 33 / Brussel I, artikel 44)

Rechtsmiddel tegen de over het rechtsmiddel gegeven beslissing

Tegen de over het rechtsmiddel gegeven beslissing kan slechts het rechtsmiddel worden aangewend waarvan de Commissie overeenkomstig artikel 46 bis door de betrokken lidstaat in kennis is gesteld.

Artikel 33-8

(mutatis mutandis Brussel I, artikel 45)

Weigering of intrekking van een uitvoerbaarverklaring

De uitvoerbaarverklaring wordt door het gerecht dat oordeelt over een rechtsmiddel, bedoeld in de artikelen 33-6 en 33-7, slechts op een van de in artikel 30 genoemde gronden geweigerd of ingetrokken. Het gerecht doet onverwijld uitspraak.

Artikel 33-9

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 35 / Brussel I, artikel 46)

Aanhouden van de uitspraak

Het gerecht dat oordeelt over een rechtsmiddel, bedoeld in de artikelen 33-6 en 33-7, houdt op verzoek van de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt gevraagd, zijn uitspraak aan indien de uitvoerbaarheid is geschorst door een in de lidstaat van oorsprong ingesteld rechtsmiddel.

Artikel 33-10

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 36 / Brussel I, artikel 47)

Voorlopige maatregelen en maatregelen tot bewaring van recht

- 1. Indien een beslissing overeenkomstig deze afdeling moet worden erkend, belet niets dat de verzoeker zich beroept op voorlopige of bewarende maatregelen waarin het recht van de lidstaat van tenuitvoerlegging voorziet, zonder dat daartoe een uitvoerbaarverklaring in de zin van artikel 33-4 is vereist.**
- 2. De uitvoerbaarverklaring houdt van rechtswege het verlot in bewarende maatregelen te treffen.**
- 3. Gedurende de termijn voor het overeenkomstig artikel 33-6, lid 5, instellen van een rechtsmiddel tegen de uitvoerbaarverklaring, en totdat daarover uitspraak is gedaan, kunnen slechts bewarende maatregelen worden genomen ten aanzien van de goederen van de partij tegen wie de tenuitvoerlegging wordt gevraagd.**

Artikel 33-11

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 37 / Brussel I, artikel 48)

Gedeeltelijke uitvoerbaarheid

- 1. Indien in de beslissing uitspraak is gedaan over meer dan één punt van het verzoek, en de uitvoerbaarverklaring niet kan worden verleend voor het geheel, verleent het gerecht of de bevoegde instantie deze voor een of meer onderdelen daarvan.**
- 2. De verzoeker kan verlangen dat de uitvoerbaarverklaring slechts een gedeelte van de beslissing betreft.**

Artikel 33-12

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 47 / Brussel I, artikel 50)

Rechtsbijstand

De verzoeker die in de lidstaat waar de beslissing is gegeven, gehele of gedeeltelijke kosteloze rechtsbijstand of vrijstelling van kosten en uitgaven heeft genoten, kan in de tenuitvoerleggingsprocedure aanspraak maken op de gunstigste bijstand of voor de ruimste vrijstelling die in het recht van de lidstaat van tenuitvoerlegging is vastgesteld.

Artikel 33-13

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 44, lid 5, Brussel I, artikel 51)

Geen zekerheid, borg of pand

Van een eiser die in een lidstaat de erkenning, uitvoerbaarverklaring of tenuitvoerlegging van een in een andere lidstaat gegeven beslissing vraagt, wordt geen zekerheid, borg of pand, in welke vorm ook, gevraagd op grond van het feit dat hij een buitenlandse onderdaan is of zijn woon- of verblijfplaats niet in de lidstaat van tenuitvoerlegging heeft.

Artikel 33-14

(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 38 / Brussel I, artikel 52)

Geen belasting, recht of heffing

In de lidstaat van tenuitvoerlegging wordt ter zake van de procedure tot verlening van een uitvoerbaarverklaring geen belasting, recht of heffing geheven die evenredig is aan het geldelijke belang van de zaak.

Hoofdstuk V

Authentieke akten en gerechtelijke schikkingen

Artikel 34

Aanvaarding van authentieke akten¹

1. Een in een lidstaat verleden authentieke akte heeft in een andere lidstaat dezelfde bewijskracht als in de lidstaat van oorsprong², of althans de daarmee meest vergelijkbare bewijskracht, op voorwaarde dat dit niet kennelijk strijdig is met de openbare orde van die andere lidstaat.

De belanghebbende kan de instantie die de authentieke akte in de lidstaat van oorsprong heeft opgemaakt, verzoeken het formulier in te vullen dat in overeenstemming met de in artikel 48, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure is vastgesteld, onder vermelding van de bewijskracht die in de lidstaat van oorsprong aan de authentieke akte wordt verbonden.

¹ In een overweging zal worden aangegeven hoe de autoriteiten moeten handelen als zij tegenstrijdige akten krijgen voorgelegd.

² Er zal een overweging worden toegevoegd waarin het concept "bewijskracht" wordt toegelicht. Daarin komt te staan dat de bewijskracht, of de meest vergelijkbare bewijskracht, van een bepaalde authentieke akte in een andere lidstaat moet worden vastgesteld aan de hand van de aard en de reikwijdte van haar bewijskracht in de lidstaat van oorsprong. Het recht van de lidstaat van oorsprong bepaalt derhalve welke bewijskracht aan een bepaalde authentieke akte in een andere lidstaat wordt toegekend.

2. De authenticiteit van de authentieke akte¹ wordt uitsluitend voor een gerecht van de lidstaat van oorsprong, volgens het recht van die lidstaat, aangevochten. Een authentieke akte die wordt aangevochten heeft geen bewijskracht in een andere lidstaat zolang het bevoegde gerecht zich nog niet heeft uitgesproken.
3. De in de authentieke akte vastgelegde rechtshandelingen of rechtsbetrekkingen² worden aangevochten voor de krachtens deze verordening bevoegde gerechten, krachtens het volgens hoofdstuk III toepasselijke recht. Een authentieke akte die wordt aangevochten heeft, wat het bestreden punt betreft, in een andere lidstaat dan de lidstaat van oorsprong geen bewijskracht zolang het bevoegde gerecht zich nog niet heeft uitgesproken³.
4. Wordt voor een gerecht van een lidstaat een tussenvordering ingesteld betreffende de op het gebied van de erfopvolging in een authentieke akte vastgelegde rechtshandelingen of rechtsbetrekkingen, dan is dit gerecht bevoegd om van die vordering kennis te nemen.

¹ In een nieuwe overweging komt te staan dat de "authenticiteit" van een authentieke akte een zelfstandig concept is dat gegevens omvat zoals de echtheid ervan, de vormvereisten, de bevoegdheid van de notaris en de procedure volgens welke hij de akte opmaakt. Hieronder vallen ook de feitelijke door de instantie in de akte vastgelegde gegevens, bijvoorbeeld het feit dat de partijen X en Y voor haar op datum Z zijn verschenen en de bedoelde verklaringen hebben afgelegd.

² In een toe te voegen overweging zal worden toegelicht dat de zinsnede "de in de authentieke akte vastgelegde rechtshandelingen of rechtsbetrekkingen" uitgelegd moet worden als een verwijzing naar de materieelrechtelijke inhoud van de authentieke akte. De rechtshandeling die in een authentieke akte is vastgelegd, kan bijvoorbeeld een overeenkomst tussen partijen over de mede-eigendom of de verdeling van de boedel, maar ook een uiterste wilsbeschikking, erfovereenkomst of andere wilsverklaring zijn. De rechtsbetrekkingen zouden bijvoorbeeld de aanduiding van de erfgenamen en andere rechthebbenden kunnen betreffen, krachtens het op de erfopvolging toepasselijke recht, hun erfdeel, het bestaan van een wettelijk erfdeel en elke andere regeling volgens het op de nalatenschap toepasselijke recht.

³ In een overweging komt te staan dat een authentieke akte die nietig is verklaard nadat er rechtsmiddelen tegen zijn aangevoerd, niet langer bewijskrachtig is.

Artikel 35

Uitvoerbaarheid van authentieke akten

1. (...) Een in de lidstaat van oorsprong uitvoerbare authentieke akte wordt in een andere lidstaat op verzoek van een belanghebbende partij uitvoerbaar verklaard volgens de procedure die is bepaald in de artikelen 33-1 tot en met 33-14.
- 1 bis. Voor de toepassing van artikel 33-2, lid 3, onder b), geeft de autoriteit die de authentieke akte heeft opgesteld op verzoek van een belanghebbende partij een verklaring af door middel van het formulier dat in overeenstemming met de in artikel 48, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure is vastgesteld.**
2. De uitvoerbaarverklaring wordt door het gerecht dat oordeelt over het rechtsmiddel, bedoeld in de artikelen 33-6 en 33-7, slechts geweigerd of ingetrokken indien de tenuitvoerlegging van de gerechtelijke schikking kennelijk strijdig is met de openbare orde van de lidstaat van tenuitvoerlegging.

Artikel 35 bis

Uitvoerbaarheid van gerechtelijke schikkingen

1. **Een in de lidstaat van oorsprong uitvoerbare gerechtelijke schikking wordt in een andere lidstaat op verzoek van een belanghebbende partij uitvoerbaar verklaard volgens de procedure die is bepaald in de artikelen 33-1 tot en met 33-14.**
2. **Voor de toepassing van artikel 33-2, lid 3, onder b), geeft de autoriteit die de authentieke akte heeft opgesteld op verzoek van een belanghebbende partij een verklaring af door middel van het formulier dat in overeenstemming met de in artikel 48, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure is vastgesteld.**
3. De uitvoerbaarverklaring wordt door het gerecht dat oordeelt over het rechtsmiddel, bedoeld in de artikelen 33-6 en 33-7, slechts geweigerd of ingetrokken indien de tenuitvoerlegging van de gerechtelijke schikking kennelijk strijdig is met de openbare orde van de lidstaat van tenuitvoerlegging.

Hoofdstuk VI

Europese erfrechtverklaring

Artikel 36

Instelling van een Europese erfrechtverklaring

1. Bij deze verordening wordt een Europese erfrechtverklaring (hierna "erfrechtverklaring") ingesteld, die wordt afgegeven om in een andere lidstaat te worden gebruikt en de in artikel 42 omschreven rechtsgevolgen heeft. (...)
2. Het gebruik van de erfrechtverklaring is niet verplicht¹.
3. De erfrechtverklaring komt niet in de plaats van de documenten die in de lidstaten voor soortgelijke doeleinden worden gebruikt. Zodra de erfrechtverklaring evenwel, overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk, is afgegeven om in een andere lidstaat te worden gebruikt, heeft zij tevens de in artikel 42 omschreven rechtsgevolgen in de lidstaat van afgifte.

¹ Deze bepaling zal worden verduidelijkt in een overweging waarin staat dat wie ertoe gerechtigd is een erfrechtverklaring aan te vragen, daartoe op grond van artikel 36 bis, lid 1, niet verplicht is, maar vrijelijk van de andere volgens de voorgestelde verordening beschikbare akten (beslissingen, authentieke akten en gerechtelijke schikkingen) gebruik kan maken. Voorts zal in die overweging worden bepaald dat geen enkele persoon of instantie die een in een andere lidstaat afgegeven certificaat krijgt overgelegd, kan verlangen dat in plaats daarvan een beslissing, authentieke akte of gerechtelijke schikking wordt verstrekt.

Artikel 36 bis

Doel van de erfrechtverklaring

1. De erfrechtverklaring is bestemd voor de rechtstreeks tot de nalatenschap gerechtigde erfgenamen en legatarissen en voor de executeurs-testamentair of de beheerders van de nalatenschap die zich in een andere lidstaat dienen te beroepen op hun hoedanigheid of de daaraan verbonden rechten, c.q. bevoegdheden dienen te bewijzen.
2. De erfrechtverklaring kan met name worden gebruikt om het bewijs te leveren van een of meer van de volgende specifieke elementen:
 - a) de hoedanigheid c.q. de rechten van alle erfgenamen en, in voorkomend geval, legatarissen die in de erfrechtverklaring worden genoemd, alsmede hun erfdeel of legaat;
 - b) de toewijzing van een bepaald boedelbestanddeel of bepaalde boedelbestanddelen aan de erfgenamen en, in voorkomend geval, de legatarissen die in de erfrechtverklaring worden genoemd (...);
 - c) de bevoegdheden van de in de erfrechtverklaring genoemde executeur-testamentair of beheerder van de nalatenschap.

Artikel 37

Bevoegdheid voor het afgeven van de erfrechtverklaring

1. (...)
2. De erfrechtverklaring wordt afgegeven in de lidstaat waarvan de gerechten bevoegd zijn op grond van artikel 4, artikel 5 quater, artikel 6 of artikel 6 bis. De instantie van afgifte is:
 - a) een gerecht in de zin van artikel 2, lid 2, of
 - b) **een andere instantie die krachtens het nationale recht (...) bevoegd is om erfrechtzaken te behandelen.**

1

Artikel 38

Aanvraag van een erfrechtverklaring

0. **De erfrechtverklaring wordt afgegeven op verzoek van een van de in artikel 36 bis, lid 1, bedoelde personen (hierna "de aanvrager" te noemen).**
1. **De aanvraag kan worden ingediend met behulp van het formulier dat in overeenstemming met de in artikel 48, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure wordt vastgesteld.**

¹ In een overweging komt te staan dat het aan de lidstaten is in hun nationale wetgeving te bepalen welke instanties bevoegd zullen zijn voor de afgifte van de erfrechtverklaring, hetzij gerechten in de zin van deze verordening, hetzij andere op het gebied van erfopvolging bevoegde instanties, zoals notarissen. De lidstaten zullen overeenkomstig artikel 46 bis de nodige informatie betreffende de instanties van afgifte moeten verstrekken.

1 bis. De aanvraag bevat de volgende informatie, voor zover zij de aanvrager bekend is en de instantie van afgifte ze nodig heeft om de juistheid van de gegevens waarvoor de erfrechtverklaring wordt gevraagd, te kunnen bevestigen, en gaat vergezeld van alle nodige documenten, hetzij de originele documenten, hetzij afschriften aan de hand waarvan de echtheid ervan kan worden vastgesteld, onverminderd artikel 40, lid 1 bis:

- a) de gegevens van de erflater: naam (in voorkomend geval meisjesnaam), voornaam of voornamen, geslacht, geboorteplaats en -datum, burgerlijke staat, nationaliteit, identificatienummer (indien van toepassing), adres op het tijdstip van overlijden, datum en plaats van overlijden;
- b) de gegevens van de aanvrager: naam (in voorkomend geval meisjesnaam), voornaam of voornamen, geslacht, geboorteplaats en -datum, burgerlijke staat, nationaliteit, identificatienummer (indien van toepassing), adres, en (...) eventuele verwantschap met de erflater;
- b1) in voorkomend geval de gegevens van de vertegenwoordiger van de aanvrager: naam (in voorkomend geval meisjesnaam), voornaam of voornamen, adres en vertegenwoordigingsbevoegdheid;**
- b2) de gegevens van de echtgenoot of partner - en in voorkomend geval de voormalige echtgenoten of partners - van de erflater: naam (in voorkomend geval meisjesnaam), voornaam of voornamen, geslacht, geboorteplaats en - datum, burgerlijke staat, nationaliteit, identificatienummer (indien van toepassing) en adres;**
- b3) de contactgegevens van de andere mogelijke rechthebbenden volgens de uiterste wilsbeschikking of volgens de wet: achternaam en voornaam of voornamen of naam van de organisatie, identificatienummer (indien van toepassing) en adres;**
- b4) het beoogde doel van de erfrechtverklaring overeenkomstig artikel 36 bis;**
- b5) in voorkomend geval de contactgegevens van het gerecht dat, of de andere bevoegde instantie die de eigenlijke erfopvolging behandelt of heeft behandeld;**

- c) de elementen waarop de aanvrager zich beroept om in voorkomend geval als rechthebbende aanspraak te maken op goederen van de nalatenschap, c.q. zijn recht te laten gelden om het testament van de erflater uit te voeren c.q. de nalatenschap te beheren;
 - c1) de vermelding dat de erflater al dan niet een uiterste wilsbeschikking heeft gemaakt; **indien noch het origineel, noch een afschrift is aangehecht, informatie over de plaats waar het origineel zich zou kunnen bevinden;**
 - d) (...)
 - e) de vermelding dat de erflater een huwelijksovereenkomst had gesloten of huwelijkse voorwaarden had gemaakt, of een overeenkomst had gesloten betreffende een relatievorm waaraan (...) gevolgen worden verbonden welke vergelijkbaar zijn met die van het huwelijk; indien noch het origineel, noch een afschrift van de overeenkomst of de voorwaarden is aangehecht, informatie over de plaats waar het origineel zich zou kunnen bevinden;
 - e1) **in voorkomend geval de vermelding dat een van de rechthebbenden een verklaring van aanvaarding of van verwerping van de nalatenschap heeft afgelegd;**
 - f) een verklaring dat, bij weten van de aanvrager, de te staven elementen niet het voorwerp uitmaken van een betwisting;
 - g) alle verdere informatie die de aanvrager met het oog op de afgifte van de erfrechtverklaring dienstig acht.
2. (...)
3. (...)

Artikel 39

Partiële erfrechtverklaring

(geschrapt)

Artikel 40

Behandeling van de aanvraag

1. De door de aanvrager verstrekte gegevens, verklaringen, stukken en andere bewijzen worden door de instantie van afgifte afgeeft ters tond geverifieerd. Zij verricht uit eigen beweging het daartoe vereiste en in haar wetgeving voorgeschreven of toegestane onderzoek, of verzoekt de aanvrager alle bewijzen over te leggen die zij verder nodig acht.

1 bis. Indien de aanvrager geen afschriften van de nodige documenten heeft kunnen overleggen die voldoen aan de voorschriften voor vaststelling van de echtheid ervan, kan de instantie van afgifte andere bewijsmiddelen aanvaarden.

1 ter. De instantie van afgifte kan, indien en voor zover haar recht daarin voorziet, vragen dat verklaringen onder ede worden afgelegd, ofwel op erewoord in plaats van een verklaring onder ede.

2. (verplaatst naar lid 1)

2 bis. De instantie van afgifte doet al het nodige om de rechthebbenden op de hoogte te brengen van de aanvraag voor een erfrechtverklaring. Met het oog op het vaststellen van de te staven elementen hoort zij voor zover nodig iedere betrokkene en iedere executeur-testamentair of beheerder en richt zij een publieke oproep tot andere mogelijke rechthebbenden om hun rechten te doen gelden.

3. Voor de toepassing van dit artikel verschaft de bevoegde autoriteit van een lidstaat de instantie van afgifte van een andere lidstaat, op haar verzoek, de informatie uit met name het kadaster, de registers van de burgerlijke stand en de registers van documenten en feiten die betrekking hebben op de erfopvolging of op het huwelijksvermogensstelsel of equivalent vermogensstelsel van de erflater, mits de bevoegde autoriteit volgens het nationaal recht die informatie aan een andere nationale autoriteit zou mogen verschaffen.
4. (...)

Artikel 40 bis

Afgifte van de erfrechtverklaring

1. **Zodra de te staven elementen volgens het op de erfopvolging toepasselijke recht of volgens een ander, specifiek toepasselijk recht vaststaan, wordt de erfrechtverklaring volgens de in dit hoofdstuk bepaalde procedure afgegeven, door middel van het formulier dat volgens de in artikel 48, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure is vastgesteld;**

De verklaring wordt in het bijzonder niet afgegeven indien:

- a) **de te staven gegevens worden betwist, of**
 - b) **de erfrechtverklaring niet in overeenstemming zou zijn met een beslissing betreffende de te staven gegevens**
2. **De instantie van afgifte doet al het nodige om de rechthebbenden op de hoogte te brengen van de afgifte van de erfrechtverklaring.**

Artikel 41

Inhoud van de erfrechtverklaring

1. (...)
2. De erfrechtverklaring bevat de volgende gegevens, voor zover deze nodig zijn voor de doeleinden waarvoor zij wordt afgegeven:
 - a) de naam en het adres van de instantie van afgifte;
 - a0) het referentienummer van het dossier;**
 - a1)** de gegevens op grond waarvan de instantie van afgifte zich bevoegd acht om de erfrechtverklaring af te geven (...);
 - a2) de datum van afgifte;**
 - a3)** de gegevens van de aanvrager: naam (in voorkomend geval meisjesnaam), voornaam of voornamen, geslacht, geboorteplaats en -datum, burgerlijke staat, nationaliteit, identificatienummer (indien van toepassing), adres, en eventuele verwantschap met de erflater;
 - b) de gegevens van de erflater: naam (in voorkomend geval meisjesnaam), voornaam of voornamen, geslacht, geboorteplaats en -datum, burgerlijke staat, nationaliteit, identificatienummer (indien van toepassing), adres op het tijdstip van overlijden), datum en plaats van overlijden;
 - b1) de gegevens van de rechthebbenden: naam (in voorkomend geval meisjesnaam), voornaam of voornamen en identificatienummer (indien van toepassing);**
 - c) gegevens betreffende de door de erflater gesloten huwelijksovereenkomst of, in voorkomend geval, de door de erflater gesloten overeenkomst in het kader van een relatievorm waaraan volgens het hierop toepasselijke recht gevolgen worden verbonden welke vergelijkbaar zijn met die van het huwelijk en informatie betreffende het huwelijksvermogensstelsel of equivalent vermogensstelsel;

- d) het op de erfopvolging toepasselijke recht en de (...) elementen op basis waarvan dat recht is vastgesteld;
- e) informatie waaruit kan worden opgemaakt of het gaat om erfopvolging bij versterf betreft dan wel erfopvolging krachtens uiterste wilsbeschikking, daaronder begrepen informatie betreffende de elementen (...) waaruit de rechten c.q. bevoegdheden van de erfgenamen, legatarissen, executeurs-testamentair of (...) beheerders van de nalatenschap blijken;
- f) (...)
- g) in voorkomend geval, vermelding voor elke rechthebbende van de aard van de aanvaarding of verwerping van de nalatenschap;
- h) (...) het erfdeel dat elke erfgenaam toekomt en, in voorkomend geval, de rechten en/of goederen die aan elk van de erfgenamen toekomen;
- i) de rechten en/of goederen die aan elk van de legatarissen toekomen;
- j) de beperkingen die op de rechten van de erfgenaam of erfgenamen, en in voorkomend geval, van de legataris of legatarissen rusten volgens het (...) op de erfopvolging toepasselijke recht c.q. volgens de uiterste wilsbeschikking;
- k) de bevoegdheden van de executeur-testamentair c.q. de beheerder van de nalatenschap, en de beperkingen die op deze bevoegdheden rusten (...) volgens het op de erfopvolging toepasselijke recht c.q. volgens de uiterste wilsbeschikking.

Artikel 42

Rechtsgevolgen van de erfrechtverklaring

1. De (...) erfrechtverklaring heeft rechtsgevolgen in alle lidstaten zonder dat daartoe een procedure is vereist.
2. De (...) erfrechtverklaring wordt geacht nauwkeurig datgene aan te tonen wat vaststaat volgens het recht dat van toepassing is op de erfopvolging, dan wel op specifieke elementen ervan (...). Hij die in de erfrechtverklaring als erfgenaam, legataris, executeur-testamentair of beheerder van de nalatenschap is genoemd, wordt geacht de in de erfrechtverklaring genoemde hoedanigheid te hebben c.q. de houder te zijn van de in de erfrechtverklaring vermelde rechten of bevoegdheden, zonder andere voorwaarden c.q. beperkingen dan de in de erfrechtverklaring genoemde rechten en bevoegdheden¹.
3. Eenieder die, handelend op grond van de met een erfrechtverklaring geattesteerde informatie, betalingen verricht of een goed overdraagt aan een persoon die in de erfrechtverklaring wordt genoemd als gemachtigd om betalingen of goederen in ontvangst te nemen (...), wordt geacht een transactie te hebben verricht met een persoon die hiertoe bevoegd is, tenzij hij weet, of door grove nalatigheid niet weet, dat de inhoud van de erfrechtverklaring niet met de werkelijkheid overeenstemt².

¹ In een overweging komt te staan dat de erfrechtverklaring niet een zelfstandige executoriale titel is, maar uitsluitend bewijskracht heeft.

² De leden 3 en 4 zullen in een nieuwe overweging worden toegelicht. Deze overweging zal de strekking hebben van punt 36 van document 11067/11 JUSTCIV 152 CODEC 968, dat als volgt luidt: *"Eenieder die te goeder trouw op basis van de met de verklaring geattesteerde informatie handelt, zal worden geacht van zijn verplichtingen te zijn ontheven. Een dergelijke derdenbescherming wordt tevens geboden aan eenieder die te goeder trouw een goed verkrijgt van iemand die in de verklaring wordt genoemd als zijnde gerechtigd om over dat goed te beschikken, onverminderd de rechtsgevolgen van de registratie, die buiten het toepassingsgebied van de verordening zullen vallen (zie deel A, punt iii)."*

4. Indien degene die in de erfrechtverklaring is genoemd als gemachtigd om over goederen uit de nalatenschap te beschikken, deze goederen aan een ander toewijst, dan wordt deze, handelend op grond van de met de verklaring geattesteerde informatie, geacht een transactie te hebben verricht met een persoon die bevoegd is om over de betrokken goederen te beschikken, tenzij hij weet, of door grove nalatigheid niet weet, dat de inhoud van de erfrechtverklaring niet met de werkelijkheid overeenstemt.

5. Onverminderd artikel 1, lid 3, onder j) en k), is de erfrechtverklaring een geldige titel voor de officiële registratie van de goederen uit de nalatenschap (...) in de lidstaat waar de goederen zich bevinden.

(...)

Artikel 42 bis

Gewaarmerkte afschriften van de erfrechtverklaring

1. (...) De instantie van afgifte bewaart het origineel van de erfrechtverklaring (...) en verstrekt een of meer gewaarmerkte afschriften aan de aanvrager en aan eenieder die een rechtmatig belang aantoont.

- 1 bis. De instantie van afgifte houdt, voor de toepassing van artikel 43, lid 3, en artikel 44 bis, lid 2, een lijst bij van de personen aan wie overeenkomstig lid 1 gewaarmerkte afschriften zijn afgegeven¹.**

2. De verstrekte gewaarmerkte afschriften zijn geldig gedurende een beperkte termijn van zes maanden, waarvan de einddatum op het gewaarmerkte afschrift wordt aangegeven. Na het verstrijken van deze termijn dient eenieder die in het bezit is van een gewaarmerkt afschrift, wil hij de erfrechtverklaring kunnen gebruiken voor de in artikel 36 bis genoemde doeleinden, de verlenging van de geldigheid van het gewaarmerkt afschrift te vragen of bij de autoriteit van afgifte een nieuw gewaarmerkt afschrift aan te vragen.

¹ **In een overweging komt te staan dat de bepalingen over de afgifte van gewaarmerkte afschriften van de erfrechtverklaring niet mogen beletten dat een lidstaat overeenkomstig zijn internrechtelijke voorschriften betreffende inzage van het publiek in documenten, toestaat dat inzage wordt verleend in afschriften van de erfrechtverklaring.**

Artikel 43

Correctie, (...) wijziging of intrekking van de erfrechtverklaring

0. Materiële fouten in de erfrechtverklaring worden door de instantie van afgifte op verzoek van eenieder die een rechtmatig belang aantoont, of uit eigen beweging gecorrigeerd.
1. Op verzoek van eenieder die een rechtmatig belang aantoont of, indien mogelijk krachtens het nationale recht, uit eigen beweging, wijzigt de instantie van afgifte de erfrechtverklaring of trekt zij deze in indien is aangetoond dat de erfrechtverklaring of onderdelen daarvan niet met de werkelijkheid overeenstemmen.
 - a) (...)
 - b) (...);
 - c) (...)
2. (...)
3. De instantie van afgifte stelt eenieder die overeenkomstig artikel 42 bis, lid 1, gewaarmerkte afschriften van de erfrechtverklaring heeft ontvangen, onmiddellijk in kennis van de correctie, schorsing of intrekking.

Artikel 44

Rechtsmiddelen

1. Eenieder die gerechtigd is een erfrechtverklaring aan te vragen, kan tegen de besluiten van de instantie van afgifte overeenkomstig artikel 40 bis bezwaar aantekenen.

Eenieder die een rechtmatig belang kan aantonen, kan overeenkomstig de artikelen 43 en 44 bis, lid 1, onder a), tegen de besluiten van de instantie van afgifte bezwaar aantekenen.

Het bezwaar moet, overeenkomstig het recht van die staat, bij een rechterlijke instantie van de lidstaat van de instantie van afgifte worden aangetekend.

2. **Indien uit de beslissing op het in lid 1 bedoelde bezwaar blijkt dat de erfrechtverklaring niet met de werkelijkheid overeenstemt, wordt de verklaring door de bevoegde rechterlijke instantie gewijzigd of ingetrokken, of zorgt deze instantie ervoor dat instantie van afgifte de verklaring corrigeert, wijzigt of intrekt.**

Artikel 44 bis

Schorsing van de rechtsgevolgen van de erfrechtverklaring

1. **De rechtsgevolgen van de erfrechtverklaring kunnen worden opgeschort door:**
 - a) de instantie van afgifte, op verzoek van eenieder die een rechtmatig belang aantoont, in afwachting van een wijziging of intrekking van de erfrechtverklaring overeenkomstig artikel 43, of
 - b) **de rechterlijke autoriteit, op verzoek van eenieder die ingevolge artikel 44 gerechtigd is bezwaar aan te tekenen tegen een besluit van de instantie van afgifte ingevolge artikel 44, totdat over het bezwaar uitspraak is gedaan.**

2. **De instantie van afgifte of, in voorkomend geval, de rechterlijke autoriteit stelt eenieder die overeenkomstig artikel 42 bis, lid 1, gewaarmerkte afschriften van de erfrechtverklaring heeft ontvangen, onmiddellijk in kennis van de schorsing van de rechtsgevolgen van de erfrechtverklaring.**

Zolang de rechtsgevolgen van de erfrechtverklaring geschorst blijven kunnen geen gewaarmerkte afschriften van de erfrechtverklaring worden afgegeven.

Hoofdstuk VII

Algemene bepalingen en slotbepalingen

Artikel 44 ter

(Artikel 65, Verordening 4/2009, artikel 56, Brussel I)

Legalisatie of soortgelijke formaliteit

Geen legalisatie of soortgelijke formaliteit mag met betrekking tot de in het kader van deze verordening afgegeven documenten worden geëist.

Artikel 45

Verhouding tot bestaande internationale overeenkomsten

1. Deze verordening laat onverlet de toepassing van internationale overeenkomsten waarbij een of meer lidstaten op het tijdstip van de vaststelling van de verordening partij zijn en die betrekking hebben op aangelegenheden waarop deze verordening van toepassing is.

In het bijzonder passen de lidstaten die partij zijn bij het Haags Verdrag van 5 oktober 1961 inzake de wetsconflicten betreffende de vorm van testamentaire beschikkingen, met betrekking tot de formele geldigheid van testamenten en gezamenlijke testamenten in plaats van artikel 19 quinquies van deze verordening verder de bepalingen van dat verdrag toe.

2. Niettegenstaande lid 1 heeft deze verordening tussen de lidstaten voorrang op uitsluitend tussen twee of meer lidstaten gesloten overeenkomsten, voor zover deze betrekking hebben op onder deze verordening vallende aangelegenheden.

- 3. Deze verordening staat er niet aan in de weg dat de lidstaten die partij zijn bij het Verdrag van 19 november 1934 tussen Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden, bevattende bepalingen van internationaal privaatrecht betreffende erfopvolging, testamenten en beheer van de nalatenschap, zoals herzien bij de intergouvernementele overeenkomst tussen deze staten van [datum] 2012¹, dat verdrag toepassen, voor zover het voorziet in:**
- a) de procedurele aspecten van het beheer van nalatenschappen, zoals gedefinieerd in het verdrag, en in bijstand in dit verband door de autoriteiten van de staten die partij zijn bij dit verdrag, en**
 - b) vereenvoudigde en snellere procedures voor de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake erfopvolging.**

¹ Voorwaarde voor de opneming van deze bepaling waarbij voorrang wordt verleend aan het Noordse Verdrag is dat de Intergouvernementele overeenkomst tot herziening van het verdrag vóór de datum van aanneming van de verordening ondertekend is.

Artikel 45 bis

Verhouding tot Verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad

Deze verordening laat de toepassing van Verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures onverlet¹.

Artikel 46

(mutatis mutandis artikel 70, Verordening 4/2009)

Informatie die ter beschikking van het publiek wordt gesteld

De lidstaten verstrekken, teneinde de informatie voor het publiek beschikbaar te maken in het kader van het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken, de Commissie een korte samenvatting van de nationale wetgeving en procedures betreffende de erfopvolging, met opgave van de autoriteiten die bevoegd zijn ter zake van erfopvolging, en de autoriteiten die bevoegd zijn om verklaringen van aanvaarding of verwerping van de nalatenschap, een legaat of een wettelijk erfdeel overeenkomstig artikel 8 te erkennen.

De lidstaten verstrekken informatiebladen waarin staat vermeld welke documenten of informatie normaliter wordt vereist voor de registratie van onroerende zaken die op hun grondgebied gelegen zijn.

De informatie wordt door de lidstaten voortdurend geactualiseerd.

¹ PB L 160 van 30.6.2000, blz. 1.

Artikel 46 bis
(mutatis mutandis Verordening 4/2009, artikel 71)
Informatie betreffende contactgegevens en procedures

1. Uiterlijk op [...] ¹ doen de lidstaten de Commissie mededeling van:
 - a) de naam en de contactgegevens van de gerechten of instanties die bevoegd zijn tot het behandelen van verzoeken om uitvoerbaarverklaring, overeenkomstig artikel 33-1, lid 1, en van het beroep tegen de beslissingen over deze verzoeken, overeenkomstig artikel 33-6, lid 2;
 - b) de in artikel 33-7 bedoelde rechtsmiddelen;
 - c) de informatie betreffende de in artikel 37 bedoelde instanties die bevoegd zijn om de erfrechtverklaring af te geven; en
 - d) de in artikel 44 bedoelde rechtsmiddelen.

De lidstaten stellen de Commissie in kennis van iedere wijziging van deze informatie.

2. De overeenkomstig lid 1 meegedeelde informatie, met uitzondering van de adressen en overige contactgegevens van de in punt a) bedoelde gerechten en instanties, wordt door de Commissie in het Publicatieblad van de Europese Unie bekendgemaakt.
3. De Commissie maakt alle overeenkomstig lid 1 medegedeelde informatie met andere passende middelen openbaar, in het bijzonder via het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken.

¹ 9 maanden vóór de publicatiedatum van de verordening.

Artikel 47

Vaststelling en wijziging van de in artikel 2, lid 2, bedoelde lijst

1. De Commissie stelt op basis van de kennisgevingen van de lidstaten de lijst van de in artikel 2, lid 2, bedoelde instanties en deskundigen op.
2. **De lidstaten stellen de Commissie in kennis van alle latere wijzigingen in die lijst. De Commissie past de lijst dienovereenkomstig aan.**
3. **De Commissie maakt de lijst en alle latere wijzigingen bekend in het Publicatieblad van de Europese Unie.**
4. **De Commissie maakt alle overeenkomstig de leden 1 en 2 medegedeelde informatie met passende middelen openbaar, in het bijzonder via het Europees justitieel netwerk in burgerlijke en handelszaken.**

Artikel 47 bis

Vaststelling en wijziging van de in de artikelen 33-2, 34, 35, 35 bis, 38 en 40 bis bedoelde verklaringen en formulieren

De uitvoeringshandelingen tot vaststelling en tot wijziging van de in de artikelen 33-2, 34, 35, 35 bis, 38 en 40 bis bedoelde verklaringen en formulieren worden door de Commissie vastgesteld. Zij worden volgens de in artikel 48, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld.

Artikel 48
Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité (...). **Dit comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.**
2. **In de gevallen waarin naar dit lid wordt verwezen, is artikel 4 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.**

Artikel 49
Herziening

Uiterlijk [...] ¹ dient de Commissie bij het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité een verslag in over de toepassing van deze verordening, met een evaluatie van de praktische problemen die rijzen met betrekking tot gerechtelijke schikkingen in erfopvolgingszaken in verschillende lidstaten; of een buitengerechtelijke schikking in één lidstaat in combinatie met een gerechtelijke schikking in een andere lidstaat. Het verslag gaat in voorkomend geval vergezeld van wijzigingsvoorstellen.

¹ 10 jaar na de datum waarop de verordening van toepassing wordt.

Artikel 50
Overgangsbepalingen

1. Deze verordening is van toepassing op de erfopvolging van personen die zijn overleden op of na de datum van toepassing.

2. Indien de erflater het op zijn erfopvolging toepasselijke recht had gekozen vóór de datum van toepassing van deze verordening, wordt deze keuze als geldig beschouwd, indien zij voldoet aan de in (...) hoofdstuk III genoemde voorwaarden, of indien zij geldig was volgens de regels van het internationaal privaatrecht die op het tijdstip van de rechtskeuze golden in de staat waar de erflater zijn gewone verblijfplaats had of in een van de staten waarvan hij de nationaliteit had.

3. (...)

4. **Een uiterste wilsbeschikking die is gemaakt vóór de datum waarop deze verordening van toepassing wordt, is materieel en formeel toelaatbaar en geldig indien zij voldoet aan de in hoofdstuk III bepaalde voorwaarden, of indien zij materieel en formeel toelaatbaar is volgens de regels van het internationaal privaatrecht die gelden op het tijdstip waarop de beschikking is gemaakt in de staat waar de erflater zijn gewone verblijfplaats had of in een van de staten waarvan hij de nationaliteit had.**

Artikel 51
Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Zij is van toepassing met ingang van [...] ¹, behalve de artikelen 46 en 46 bis, die van toepassing zijn met ingang van [...] ², en de artikelen artikel 47, 47 bis en 48, die van toepassing zijn met ingang van [...] ³.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in alle lidstaten (...), overeenkomstig de Verdragen.

Gedaan te (...)

Voor het Europees Parlement

Voor de Raad

De voorzitter

De voorzitter

¹ 36 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening. ?

² 9 maanden vóór de publicatiedatum van de verordening.

³ De dag volgende op de dag van aanneming van de verordening.